

→ gratis e-bog

Syv tips

til en ordblinde-
venlig skole

Alinea

Indhold

- Få de bedste rammer for jeres ordblinde elever
- 7 tips til en ordblindevenlig skole
- Tjekliste til jeres ordblindevenlige undervisning

Få de bedste rammer for jeres ordblinde elever

I denne e-bog får du en række tips og konkrete råd til, hvordan du skaber en ordblindevenlig skole. Men hvad er en ordblindevenlig skole, og hvordan kommer du i gang?

I en ordblindevenlig skole sikrer skolen læring og trivsel for ordblindeelever på lige fod med andre elever. Det er altså i høj grad et udtryk for et læringsmiljø, hvor alle elever føler sig imødekommet og værdsat.

I England og Norge kan skoler blive certificeret ordblindevenlige ud fra en række kriterier. Og resultaterne viser, at en ordblindevenlig skole skaber positive resultater i form af højere eksamenskarakterer, mindre fravær, færre konflikter samt gladere forældre, elever og lærere.

I Danmark opererer vi ikke med sådan en certificering. Men den ordblindevenlige skole kan bidrage til at skabe en forståelsesramme omkring tilgangen og indsatsen for ordblinde elever. Både for den enkelte lærer og for skolen som helhed.

Selvom det kan virke som en kompleks opgave, så er der masser af ting, du kan gøre allerede nu. Små indsatser kan have en stor effekt for ordblinde elever, så tøv ikke med at gå i gang med ét eller flere punkter.

Rigtig god fornøjelse!

7 tips til en ordblindevenlig skole

1

Gør klasseværelset ordblindevenligt

De fysiske rammer betyder meget for ordblinde elever, og klasselokalet kan med få justeringer blive mere ordblindevenligt.

Start med at sikre, at lokalet er tilstrækkeligt oplyst. Placer de ordblinde elever forrest i klassen, og sørg for, at de har god plads på bordet til deres ting. Det er vigtigt med godt udsyn til både tavle, lærer og materialer.

Find gerne et par nøgleord, der fortæller noget om lektionens formål, og skriv disse op på tavlen. Hold god ro og orden i lokalet – og på elevernes borde. Aftal fx i klassen, at I rydder op efter hver time. På den måde undgår I unødvendige distraktioner i undervisningen, og I hjælpes ad med at gøre lokalet rart for alle elever.

2

Brug ordblindevenlige strategier i undervisningen

En ordblindevenlig undervisning er tydelig og afgrænset. Start gerne hver lektion med at forklare formålet med undervisningen, og rids de specifikke faglige mål op.

Sørg også for, at papirer til klassen altid er tilgængelige digitalt, og at de ligger på de ordblindes computere, inden timen går i gang. Det kræver ofte, at du bruger lidt tid på at scanne det ind, men det er tiden værd, og du kan gøre det, mens du alligevel kopierer til resten af klassen.

Stil krav om, at ordblinde elever tager noter i timerne. Giv dem evt. mulighed for at bruge mindmaps, tegninger eller lydoptagelser, så de deltager aktivt. Mind dem om, at de altid skal have deres LST i gang og deres skrive- og hjælpeværktøjer tændt.

Brug gerne tavlen til at notere vigtige pointer, og lad alle noter stå hele lektionen igennem. Opfordr gerne til, at elever tager et billede af tavlen med deres telefon.

Gør det samme, når du giver lektier for: Tag dig god tid til at forklare opgaven. Gør det gerne tidligt i timen – og husk at skrive lektien ned.

3

Inddrag eleven, og sæt fælles læringsmål

Ordblinde elever kan blive lige så dygtige som andre elever, men de lærer ikke lige så hurtigt at læse eller på samme måde som ikke-ordblinde elever. Det er meget individuelt, hvad der virker bedst for den enkelte. Derfor er det vigtigt at være åben og nysgerrig og give eleven opmærksomhed, når der er brug for det.

Fortæl, at du ikke er ekspert på området, men at du rigtig gerne vil hjælpe, så undervisningen bliver nemmere at følge med i. Spørg ind til, hvad eleven har brug for i forskellige situationer – og bed gerne om eksempler. På den måde får du konkrete ideer til, hvordan eleven føler sig set og hørt i undervisningen.

4

Lav løbende evalueringer

Det er vigtigt at følge op på, hvordan det går med den enkelte ordblinde elev. Lav derfor gerne hyppige evalueringer, hvor formålet er at fremme succesoplevelser. Sørg for, at det bliver gjort på en konstruktiv og positiv måde. På den måde kan du bruge den gode dialog og feedback til at afdække elevens udviklingsområder.

Her er det en god ide at bruge elevens viden som udgangspunkt, og sætte stave- og læsevanskeligheder i baggrunden. Fokuser på at tilgodese de behov og ønsker, der opstår i undervisningen. Derefter kan du tilpasse mængden og typen af lektier til elevens niveau.

5

Styrk selvtilliden

Der findes mange myter om ordblindhed, bl.a., at ordblinde er mindre intelligente end andre. Det er ikke sandt, men desværre føler mange ordblinde elever sig usikre og måske endda dumme i skolen. Mød derfor den ordblinde elev med høje forventninger!

Antag ikke på forhånd, at eleven ikke kan præstere på et højt fagligt niveau. Tal om, hvad eleven er god til, og hvad eleven ønsker at blive bedre til.

Ros eleven for alle indsatser. Det er både den faglige og den personlige selvtillid, der kan have brug for et boost, når man er ordblind. Er der flere ordblinde elever i klassen, kan I tale om, hvordan de hjælper hinanden. Det giver selvtillid og mod at hjælpe andre.

6

Etabler et godt skole-hjem-samarbejde

Et godt samarbejde med forældrene er vigtigt ift. ordblinde elever. Kommuniker derfor tydeligt med forældrene om, hvordan skolen imødekommer deres barns behov. Det gælder, lige fra en forælder eller lærer ser tegn på ordblindhed, til der udarbejdes en plan for elevens faglige og personlige udvikling.

Det er også vigtigt, at du og dine kollegaer har en klar og velfungerende kommunikation om, hvilke elever der er ordblinde, og deres forskellige behov. Tal derfor ofte sammen, og følg med i, hvordan det går i de forskellige fag. Så sikrer I, at informationen ikke bindes til en enkelt lærer og risikerer at gå tabt i kommunikationen med hjemmet.

7

Opsøg viden om ordblindhed

Det er vigtigt at kunne genkende tegn på ordblindhed. Og der kommer hele tiden ny viden og erfaringer om, hvordan ordblinde elever støttes bedst.

Brug derfor dine kollegaer. Gør jer sammen klogere på ordblindhed på lærerværelset. Husk, at ordblinde elever er ordblinde i alle fag. Derfor skal alle lærere være med.

Lav fx en workshop, eller hold teammøder, hvor I lægger strategier for at blive mere ordblindevenlige. På den måde kan I støtte hinanden i elevernes udvikling og tale om, hvordan I bedst muligt organiserer undervisningen og samarbejdet med hjemmet.

Du er nu godt på vej til en mere ordblindevenlig skole!

Tjekliste til den ordblindevenlige undervisning

- ☐ Ordblinde elever er placeret forrest i klassen
- ☐ Der er god ro og orden i klasselokalet og på elevernes borde
- ☐ Nøgleord til undervisningen er skrevet tydeligt på tavlen
- ☐ Relevante papiren er scannet og sendt til eleven før timens start
- ☐ Ordblinde elever tager noter i timerne
- ☐ Lektier gives tidligt i lektionen og noteres på skrift
- ☐ Noter på tavlen bevares under hele lektionen
- ☐ Ordblinde elever kan aflevere noter og/eller lektier via mindmaps, tegninger eller lydfiler
- ☐ Der gives konstruktiv feedback og ros. Både for faglige og personlige præstationer
- ☐ Den ordblinde elev bliver hørt og set, og er inddraget i sine egne læringsmål
- ☐ Der bliver evalueret hyppigt på den ordblinde elevs udvikling
- ☐ Der tales sammen på lærerværelset om, hvordan det går med eleven i de forskellige fag
- ☐ Der er en god kommunikation med hjemmet – både om faglig og personlig fremgang
- ☐ Der holdes udvalg efter tegn på ordblindhed blandt eleverne
- ☐ Der bliver talt om ordblindhed på lærerværelset, og alle lærere tager del i at blive klogere på emnet